

Paula

Notebooku jsem se domohl za cenu velkých obětí. Musel jsem dva týdny pravidelně luxovat a drhnout podlahu a asi třikrát jsem umyl nádobí. Měl jsem sedřenou kůži na prstech. Od *Jaru. Jar*, ty vogo, co je to za značku. Kvůli třiceti litrům za notebook. A teď jsem ho musel nechat mamce, aby si na něm hledala nějaké mastičky v katalogu Nivey. Prý pořád trčím na počítači.

Je to těžké, když vaši rodiče pocházejí ze střední vrstvy. Když mají hypotéku na panelákový dvoupokoják, půjčku na pračku a leasing na Fabii Combi. Když otec podniká v realitách a máma učí na veřejše psychologii. To vás musí poznamenat.

Neměl bych to hrotit, stejně ji to za hodinu přestane bavit. Potom bude otec slídit po inzerátech na trojpokojáky. Anebo velké dvoj, aby se daly přestavět. Přitom ze začátku uznávali, že je ten notebook můj! Mohl by si přinést z kanceláře svůj vlastní, ale to se mu nechce. (Má tam jenom notebook. Jenže doma jde s bídou sotva jedna přípojka. Nemohli koupit kartu? Prý v obýváku nefunguje.) Kašlu na to. Čím víc se budu vytáčet, tím víc se ve mně rozmnoží rakovinových buněk. Chatoval jsem s kámošem!

V osmnácti okamžitě zvedám kotvy. (Jasně, už mám občanku, pěkně zatavenou, ale můžu si ji akorát prohlížet z obou stran.) Nejlepší by bylo někam do ciziny, ale kdo to zacvaká? Třeba by to nějak šlo, studium s prací v Austrálii. V každém případě – je potřeba odsud vypadnout.

Asi si zacvičím, abych se uklidnil. K čemu je mi fotografická paměť? Zrovna mě pěkně štve: vybavuje se mi celý ten seriál domácího násilí.

Dám si jenom sto osmdesát sklapovaček a dvacet shybů. Mohl jsem se projet s Robkem na kole, ale naši mi to zatrhli.

„Člověče, ty nejsi normální,“ řekl otec. „Je zázrak, že tě nesrazil kamión.“

„Lhals nám, že pojeděš přes les na Pezinskú Babu,“ hudrala máma.

„Na tohle jsem se těšil celej rok,“ řekl jsem. „Jak si v létě zajedu k Robovi na chalupu. A vy jste mi to chtěli překazit.“

„Dokud bydlíš u nás a my tě živíme, budeš nás poslouchat. Nechápeš, že se o tebe bojíme?“

„Ale všechno mi kazíte! Po cestách jezdí na kole miliardy lidí!“

„Věděls, že s tím nesouhlasíme, a přesto jsi to udělal.“

„A ještě jsi nám lhal.“

„Protože mi bráníte dělat to, na co se nejvíc těším! Co je na tom nebezpečného? Dyt' i na Kolibu musím jezdit po stezkách!“

OTEC: Jezdit v tomhle městě na kole je sebevražda.

MÁMA: Jels sto kilometrů po úzkých frekventovaných silnicích. Zachytí tě nějaký ospalý kamioňák a je po tobě.

„To už mi může spadnout na hlavu taška,“ řekl jsem.

OTEC: To může. Víš, kolik je na všech těch starých střechách uvolněných tašek? Proto je potřeba chodit středem ulice.

„A tam tě zas přejede kamion.“

„Mám samozřejmě na mysli Staré Město.“

„Tam jsou kavárny.“

„Ty prostě neznáš hranice. My jsme ti to zakázali a tys to stejně udělal. To nemůžeme nechat plavat, copak to nechápeš?“

Nechápu. Jak mám teď sportovat? Bojím se, že mi nepomůže, ani když mi bude osmnáct. Budu si myslet, že jsem dospělák, ale budou mi pořád něco zakazovat. Bude to ještě horší.

Blbých sto kiláků, vlastně sto dvacet, protože za Trstínem jsem fakt musel odbočit z hlavní do lesa a nějak to objet přes kopce. Svištěl tam jeden kamion za druhým.

Asi tady zkejsnu.

Fakt nevím, co s nima budu dělat. Jsou strašně tvrdohlaví. Zvláště otec, furt se do mě navází.

No hele, už mi degenerují tkáně, scvrkávají a rozpadávají se mi buňky.

.....

Dnes je velký den. Byla přijata ústava naší slavné republiky. A narodil se náš pes.

Tedy nevíme, jestli se Žofie narodila přesně 1. září, což je samo o sobě úděsné datum, protože druhého nastupujeme do školy. Našli jsme ji s otcem na chalupě. (V trávě před stodolou se povalovaly kousky zaječí srsti, její máma žila rok v lese. Asi ji někdo vyložil z auta.) Veterinářka odhadla datum narození podle zubů. Připadlo nám to takové zapamatovatelné a kromě toho je to státní svátek vyznačený červeně v kalendáři. A tak jí do průkazu zapsala 1. září. Jenže Šuplík vzápětí průkaz ztratil. Nechápu, jak takový maník může vůbec podnikat. Měl radši dál zkoumat ty svoje dějiny na univerzitě. Jasně, ať si podniká, ale jak to, že přežije?! Žofka (jen to z ní lítalo) vykadila hovínka protkaná bílými červíky, kteří tak trochu připomínali klíčky na bramborách, když je dlouho necháte ve špajzu, ještěže sebou nešili. Posypali jsme ji pudrem proti blechám, v zoufalství z ní celé vyděšené vyskakovaly a ťukaly o dno lavoru. Bylo poseté omráčenými, a dokonce, obávám se, zcepenělými blechami. To byl ale pohled.

15. říjen 2004 byl můj nejšťastnější den. Právě mě přestalo bavit lego, všechny ty chapadlovité lunochody, roboti a rakety. Jeden robot, kterému říkám Pepa, se podobá Renému, má takovou hranatou hlavu jako televize a odstávající uši. Já totiž pořád něco vidím, v čemkoliv. V pavučině, ve větvích nebo na zácloně. Rád sleduju, jak se lidi podobají zvířatům. Třeba René je vyložený tučňák. Nic výjimečného, nejen v naší rodině. Děda mi připomíná berana. Má zavalitou nízkou postavu s krátkýma nohama, a tváří se taky tak dobrácky a smířlivě. No jestli chcete, klidně si mě vykastrujte.

Přestaly mě bavit i honičky v autech a slavná zoo, zvláště když mě

k nepřítetnosti vytáčeli líní uklízeči, kteří se v zasnění procházeli kolem hromad hoven. Vždycky když už jsem doufal, že zastaví a uklídí, protože kvůli tomu jsem jim daroval život, ledabyly prošli kolem. Přicházel jsem o body, a přitom jsem za to nemohl. Takhle dopadne člověk, na kterém se šetří. Napalují mu hry z druhé ruky. Už mě ani nebavilo plížit se se samopalem v nepřátelském táboře. Úplně mechanicky jsem odstřeloval hlavy a drtil vnitřnosti olovem, ze zadu přepadal strážce a škrtil je ocelovým lankem. Vypadalo to na kvalitní depku. Civění z okna, čekání na něco, co by se mělo znenadání vynořit a zachránit mě před příšernou nudou.

Rodiče se ani nedali vydírat tím, že jsem jedináček a cítím se osaměle, což je zčásti dost pravda. Kdo se o ni prý bude starat a kde, tady u paneláků není žádná zelená plocha. Všechno zastavěné, a to se teprve má ještě stavět... Když jsme s otcem otevřeli vrata od stodoly, protože jsme zevnitř uslyšeli skučení, a Žofka v nich vrtěla ocasem a tak dětsky štěkala, hned jsem poděkoval pánbíčkovi. Věděl jsem, že tohle bude náš pes.

Měla takový pokrčený krátký čumáček a pořád se nám motala mezi nohama. Kombinace pouštní lišky s netopýrem: uši moc velké oproti hlavě, která je zas moc velká oproti tělu. Vůbec se nás nebála, nechala se hladit a škrábat a překulit na hřbet. Vždycky kolem nás chvíli pobíhala a potom se prospala. Uložili jsme ji do krabice od bot. Vzpomínám si, jak nám máma nechtěla věřit, že máme psa, a potom na její rozzářenou tvář, když Žofii prvně uviděla. To je jméno, ty vogo. Neznám žádného jiného psa s tak hrdým uherským jménem. S ním by mohla vysedávat na hradě a nechat se obskakovat sloužícími v parukách. Hned první noc se uvelebila na zeleném polštářku v obýváku pod rozkládacím gaučem. Přímo pod otcovou hlavou. A vůbec nekňučela steskem po Patě, svojí mámě, kterou si později vzali sousedi, ani po bráškově, který se za několik týdnů udusil. Sousedi jim nechávali u chalupy žrádlo a jemu se zaklínil čumák do konzervy. Normálně jsem se za něj pomodlil, protože já – přírodní evangelík – věřím, že

i zvířata mají duše. Možná se s ním setkáme v nebi a tam mu dáme jméno. Je to divné, když štěně zemře bez jména, ne? A všechny ty duše, to je taky trochu problém. Jak třeba taková duše vypadá? Jako člověk, co právě umřel? Když umře dítě, pozná v nebi svoje rodiče, kteří budou takoví staří a seschlí? No, oni nejspíš poznají jeho, teda jestli se dostanou do nebe. Co když měl někdo celý život psy, jako třeba Děda? Bude v nebi s celou smečkou? S těmi dušemi to není moc jasné. Ježíš na to taky odpovídá dost nejasně: že je to blbá otázka. Když už je duše v nebi, užívá si, že tam je, a nespekuluje.

.....

Celý první den ve škole byl hodně podezřelý. Už před kostelem mě tak divně okukovali, dokonce i některé spolužačky, což mě totálně zmátlo. A pak jsem to pochopil, když třídní řekla: „Tomáši, ty jsi během prázdnin neuvěřitelně vyspěl. To je zázrak.“ Ještěže nedodala „boží“. Fakt je, že jsem se přes léto vytáhl, až mi vysychaly kosti. Úplně jsem slyšel, jak s praskáním rostou, odvápnují se a práchniví. Každou chvíli jsem čekal, že se mi zhroutí kostra a já se propadnu dovnitř. Někdy mám takové vidiny. Dokážu si představit cokoliv, jako v animovaném filmu. Hnáty se mi prodloužily a vlasy ztmavly, takže sám nevím, jestli jsou hnědé, nebo černé. I oči mi myslím zezelenaly.

A Paula, ta škodolibá buchta, co vždycky pindala, že jsem šprt, se na mě podívala... tak nějak jinak. Dřív vždycky první odvrátila oči. Najednou jsem si uvědomil, že se mi líbí. Zvrat, ty vogo? Varhany duněly, žalmy se vznášely a my jsme se modlili, aby nás pánbíček ochraňoval po celý školní rok, a učitelé se modlili, aby z nás ještě jeden rok nezešíleli. A já jsem si byl najednou jistý, že jsem do ní celý paf. Ty varhany mi nějak stouply do hlavy, a když skončila bohoslužba, byli jsme svoji a měli pět dětí. Na psí farmě se proháním na černém mustangovi, zatímco ona sype zrní krůtám. Děti se mi vrhají pod nohy, a tak je radši vytáhnu do sedla a obsypaný jimi cválám dale-

ko do prémie. Tam společně ulovíme bizona, nejstarší syn ho zasáhne šípem pod lopatku a já ho dorazím kopím, pěkně ekologicky.

Znovu jsme se střetli pohledem. Pro jistotu jsem se díval na velký, podlouhlý obraz vedle oltáře. Závidím jim, že to mají za sebou. Tu povinnost být vůdci. Všichni tam jsou, Ježíš pěkně nahoře, v Jordánu, a svatý Jan ho křtí, a pod ním Luther čte z bible, v pozadí německé domky s dřevěnými římsami, a dál pod nimi štítý Tater, a Bernolák a Hollý a Kollár a svatá trojice Štúr/Hurban/Hodža a další, celé zástupy, hledí na nás, hrdí na národ. (Jsou tam všichni, evangelíci i katolíci. I Záborský, to mě uklidní.)

.....

Než jsem se mohl o něco pokusit, holky odešly do cukrárny. S Kubou a Robkem jsme vyrazili do mekáče. Někteří kluci šli hrát fotbal do sadu Janka Kráľa. Trochu se na nás našťvali, ale jednak jsme měli strašný hlad a jednak měl Jakub na sobě sako, ty vogo, a černé vyleštěné polobotky. Ty jo, blýskaly se, až nám oči přecházely! Máma před ním prý plakala na kolenou. Zželelo se mu jí, navíc je rozvedená. Jakubova máma chce, aby chodil čistě a hezky oblečený. Aspoň do kostela.

.....

„Vždyť jsem ti předevcírem dával dva tisíce. Permanentka stojí jenom patnáct set.“

„Jo, ale stovku jsem dal trenérovi a za sto pade jsem koupil ten masážní gel.“

„A kde je těch zbývajících dvě stě padesát?“

MÁMA: Já jsem ti v pondělí dala pět set korun. V úterý dalších dvě stě a táta dva tisíce. Kde jsou ty peníze?

„Já už nemůžu. V pondělí jsem byl posilce. Koupil jsem si vita-

míny za dvě stě padesát a stovku dostal trenér. Za stovku jsem se naobědval.“

„A zbytek?“

„Jaký zbytek?“

„Pokud umím počítat, něco ti muselo zbýt.“

„Jo, nějaký drobný. Něco jsem si koupil k jídlu... nebo k pití... co já vím...“

„A ty dvě stovky v úterý?“

„Ty jsem měl na obědy.“

MÁMA: Tomášku, takhle to nejde.

„Já nechápu, co tu řešíte?! Nic jsem si nekoupil, jen nějaký drobnosti k jídlu a pití.“

OTEC: A vitamíny...

„Ty mi doporučil můj trenér!“

MÁMA: Na tohle já nemám nervy. Jdu ven se psem.

OTEC: Chceš říct, že ti nezbyla ani koruna?

„Ne.“

„A kolik potřebuješ?“

„Dyť víš. Je pátek, jdem po škole s kámošema ven.“

„Dám ti stovku a stravenku.“

„Jenom jednu?“

„Chceš, abysme přišli na mizinu?“

„Tati, co si v restauraci koupím za jednu stravenku? Uvažuj trochu logicky.“

„Neštví mě! Tady máš plno jídla. Proč jíš po restauracích?“

„Tys s kamarádama nechodil?“

„Chodil, ale uměl jsem se uskromnit. A vydělal si na brigádách. Zametal jsem ulice. Nakládal balíky na Hlavním nádraží. Celou noc.“

„Tati, sám jsi přece říkal, že tedka je všechno desetkrát dražší. Dals mi jako deset korun. Tobě stačilo deset korun s kámošema na pivo?“